

ונמצינו מקילים בפרדיסות סבסטי, ומחמירים בחולת המחוז.

אחד שדה מקנה⁽⁷⁾, ואחד שדה אחוזה נפדים מן ההקדש בשיעור הקצוב.

ובשדה מקנה שהקדיש הקונה שדה אחוזה את השדה להקדש, נותן לפדיון ההקדש את שווי.

ומסיים רבי אליעזר: מה בין (8) שדה אחוזה לשדה מקנה: שבשדה אחוזה, הוא בעל האחוזה שהקדישה, נותן ומוסיף חומש על הפדיון ככתוב בפרשת שדה אחוזה: "ואם גאל יגאל את השדה המקדיש אותו ויסף

רבי אליעזר אומר שלא כדברי ת"ק, אלא:

חומר שעורים.

הדין אינו כך, אלא מכיון שקבעה התורה שיעור לפדיון הרי בפחות מזה אין הפדיון חל.

8. הקשו התוספות, מדוע לא אומרים חילוק בין שדה אחוזה לשדה מקנה, ששדה אחוזה שהקדישה מתחלקת לכהנים ביובל, ואילו שדה מקנה שהקדישה חוזרת ביובל לבעלים.

7. רש"י בחומש [ויקרא כז כב] כתב שגם שדה מקנה נפדית בחמישים שקל כסף, ותמה המשנה למלך [פ"ד מערכין הכ"ו] מדוע פירש כדעת רבי אליעזר ולא כדעת רבנן, וכדעת הרמב"ם הוכיח המשנה למלך שפסק כרבנן שהרי כתב שכשפודים שדה מקנה שמים אותה ומכריזים עליה כדי להרבות במחירה, הרי שאין בשדה מקנה את השיעור הקצוב של חמישים שקל וכדעת רבנן שדין זה נאמר רק בשדה אחוזה.

ותירץ הגרי"ז, שהמשנה הרי באה לומר חילוק בין שדה מקנה לשדה אחוזה, ואילו דין זה שמתחלק לכהנים ביובל או שחוזר לבעלים אינו תלוי בשם שדה אחוזה ושדה מקנה, אלא תלוי בזה שקרקע שחוזרת ביובל אין הקונה יכול להקדישה רק עד היובל ולא על יותר מזה כי אין אדם מקדיש דבר שאינו שלו. אך באופן שאין הקרקע חוזרת ביובל וכמו במתנה למאן דאמר שאינה חוזרת ביובל, הרי אם יקדיש מקבל המתנה את הקרקע הרי היא מתחלקת לכהנים ביובל ואף על פי שהיא שדה מקנה.

וביישוב דברי רש"י כתב בנימוקי הגרי"ב שפירש את הפסוק כדעת רבי אליעזר אך לא משום שכך ההלכה, והמלבי"ם כתב שכוונת רש"י היא כשבאים הבעלים הראשונים לפדות את הקרקע, ואצלם היא באמת שדה אחוזה.

ולכן נקטה המשנה החילוק בין שדה אחוזה לשדה מקנה לענין חמישים שקל כסף שזה תלוי באמת בשם שדה אחוזה ושדה מקנה, ואם יהיה שדה מקנה שאינה חוזרת ביובל גם היא אין בה דין חמישים שקל כסף, וראיה לזה מדברי הגמרא לעיל שבעכו"ם אין דין שדה אחוזה, ואף על פי שלדעת הרמב"ם קרקע שקנה עכו"ם אינה חוזרת ביובל כי יש קנין לעכו"ם להפקיע מקדושת ארץ ישראל, הרי מוכח שדין חמישים שקל תלוי בשם שדה אחוזה ולא תלוי בחזרה ביובל.

והמנחת חינוך [שנה ב] כתב שאולי גם הרמב"ם פוסק כרבי אליעזר, ומה שהוכיח המשנה למלך מדברי הרמב"ם שכתב שבשדה מקנה שמים ומכריזים, דחה המנחת חינוך שהרי בשדה אחוזה הבעלים קודמים לפדות. אך בשדה מקנה לא נזכר שיש דין קדימה לבעלים לפדות ולכן תמיד שמים ומכריזים כדי שיבואו אחרים והם פודים ביותר מחמישים שקל, אבל בשדה אחוזה שהבעלים קודמים לא מכריזים כי בין כה הבעלים קודמים לפדות ולהם יש זכות לפדות בשיעור הקצוב חמישים שקל כסף לזרע